

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2019

960/2019

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikennevakuutuslain (460/2016) 14 §:n 1 momentti, 15 ja 21 §, 29 §:n 2 ja 4 momentti, 32 §:n 3 momentti, 42 §, 48 §:n 1 ja 2 momentti, 50 ja 64–66 §, 67 §:n 2 momentti, 79 §:n 2 momentti, 80 §:n 1 momentti, 82 §:n 1 momentti, 87 §:n 1 momentti ja 92 §:n 2 momentti sekä

lisätään 34 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, ja 82 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2–5 momentti siirtyvät 3–6 momentiksi, seuraavasti:

14 §

Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyönyt vakuutus sopimuslain (534/1994) 22 §:ssä säädetyn tiedonantovelvollisuuden ja vakuutusyhtiö olisi oikean tiedon saatuaan antanut vakuutuksen korkeampaa maksua vastaan, vakuutusyhtiöllä on siitä tiedon saatuaan oikeus periä korkeampi vakuutusmaksu takautuvasti, ei kuitenkaan pidemmältä ajalta kuin kuluvalta vuodelta ja viideltä viimeksi kuluneelta kalenterivuodelta. Jos vakuutusyhtiö olisi antanut vakuutuksen alempaa maksua vastaan kuin oli sovittu, liikaa perittyä maksua ei tarvitse palauttaa.

15 §

Vaaran lisääntymisestä ilmoittamisen laiminlyönti

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt vakuutus sopimuslain 26 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa vaaran lisääntymisestä ja vakuutusyhtiö olisi oikean tiedon saatuaan antanut vakuutuksen korkeampaa maksua vastaan, vakuutusyhtiöllä on siitä tiedon saatuaan oikeus periä korkeampi vakuutusmaksu takautuvasti, ei kuitenkaan pidemmältä ajalta kuin kuluvalta vuodelta ja viideltä viimeksi kuluneelta kalenterivuodelta.

21 §

Vahinkohistoriatietojen siirtäminen toiseen vakuutusyhtiöön

Kun ajoneuvon omistaja tai haltija ottaa 20 §:n 3 momentissa tarkoitettulle ajoneuvolle tai laadultaan ja käytöltään samanlaiselle ajoneuvolle vakuutuksen toisesta vakuutusyhtiöstä ja hänellä on tällaisia ajoneuvoja koskevaa vahinkohistoriatietoa jossain muussa vakuutusyhtiössä, vakuutusyhtiön on vakuutuksenottajan pyynnöstä toimitettava vahinko-

historiatiedot uuden vakuutuksen antaneelle vakuutusyhtiölle viipymättä, kuitenkin viimeistään 15 päivän kuluessa pyynnöstä.

29 §

Vakuutusmaksua vastaavan maksun ja laiminlyöntimaksun määrääminen

— — — — —

Valtiokonttori määrää 1 momentissa mainitut maksut sekä velvoittaa vakuuttamisvelvollisuutensa laiminlyöneen ajoneuvon omistajan tai haltijan maksamaan maksut Liikennevakuutuskeskukselle. Laiminlyöntimaksu voidaan jättää määräämättä vain erityisestä syystä. Ajoneuvon omistaja tai haltija saa hakea muutosta päätökseen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

— — — — —

Liikennevakuutuskeskus laskuttaa ja perii ajoneuvon omistajalle tai haltijalle määrätyt 1 momentissa mainitut maksut. Liikennevakuutuskeskus voi periä maksut sen jälkeen, kun Valtiokonttorin päätös on tullut lainvoimaiseksi.

32 §

Korvausvastuu liikennevahingosta

— — — — —

Mitä 33–39, 49–68, 73 ja 79–83 §:ssä, 84 §:n 1 momentissa, 85 §:ssä sekä 88 §:n 1 momentissa säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Valtiokonttoriin.

— — — — —

34 §

Henkilövahingon korvaaminen

— — — — —

Kertakaikkinen korvaus lasketaan jatkuvan korvauksen pääoma-arvoa vastaavaksi määräksi ottaen huomioon vahinkoa kärsineen tilastollisin perustein arvioitu odotettavissa oleva elinaika liikennevahingon sattumisajankohtana tai ajankohtana, jolloin jatkuvana maksettu korvaus vaihdetaan kertakaikkisena maksettavaksi. Pääoma-arvon laskentaperusteena käytetään julkisten tilastojen perusteella tehtyä arviota kuhunkin ikä- ja syntymävuosiluokkaan kuuluvien henkilöiden odotettavissa olevasta elinajasta. Korkokantana pääoma-arvojen laskennassa käytetään arviota tulevasta pidemmän aikavälin riskittömästä korosta.

— — — — —

42 §

Eräiden työsuoritusten aikana sattuneet vahingot

Vahinkoa ei korvata, kun se on aiheutunut kuormauksen, kuorman purkamisen tai muun työsuorituksen aikana:

- 1) ajoneuvon ollessa liikkumattomana ajoneuvon omistajalle, haltijalle, kuljettajalle tai muulle henkilölle, joka suorittaa tässä tarkoitettua työtä; eikä
- 2) työsuorituksen kohteena olevalle omaisuudelle taikka tähän toimintaan osalliselle toiselle ajoneuvolle.

48 §

Alkoholin tai muun huumaavan aineen käytön vaikutus korvaukseen

Jos vahinkoa kärsinyt on vahinkotapahtuman sattuessa kuljettanut ajoneuvoa sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus on ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 1,2 promillea tai että hänellä on vähintään 0,53 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, tai hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on tuntuvasti huonontunut muun huumaavan aineen kuin alkoholin vaikutuksesta taikka alkoholin ja muun huumaavan aineen yhteisvaikutuksesta, hänelle aiheutunut henkilövahinko korvataan vain siltä osin kuin muut olosuhteet ovat vaikuttaneet vahinkoon.

Jos vahinkoa kärsinyt on vahinkotapahtuman sattuessa kuljettanut ajoneuvoa sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus on ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 0,5 promillea tai että hänellä on vähintään 0,22 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, tai hänen kykynsä tehtävän vaatimiin suorituksiin on huonontunut muun huumaavan aineen kuin alkoholin vaikutuksesta taikka alkoholin ja muun huumaavan aineen yhteisvaikutuksesta, korvausta alennetaan sen mukaan, mikä oli hänen osuutensa vahinkoon.

50 §

Syyntakeettomuus ja pakkotila

Vakuutusyhtiö ei saa vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vedota 47–49 §:n säännöksiin, jos henkilövahinkoa kärsinyt oli aiheuttaessaan vakuutustapahtuman kahta-toista vuotta nuorempi tai sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta, tai hän toimi henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen ehkäisemiseksi sellaisissa olosuhteissa, että laiminlyönti tai toimenpide oli puolustettavissa.

64 §

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunta

Liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta ja sen asettamisesta, jäsenistä, hallinnosta ja toiminnan rahoituksesta säädetään liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annetussa laissa (959/2019).

65 §

Oikeus pyytää ratkaisusuositusta ja lausuntoa liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta

Vahinkoa kärsineellä, vakuutuksenottajalla ja muulla korvaukseen oikeutetulla on korvausasiassa oikeus pyytää liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta ratkaisusuositusta vuoden kuluessa vakuutusyhtiön päätöksen antamisesta.

Jos korvausasiassa on annettu tuomioistuimen lainvoimainen ratkaisu, liikenne- ja potilasvahinkolautakunta ei saa käsitellä asiaa siltä osin kuin tuomioistuin on ratkaissut sen.

Vakuutusyhtiö voi pyytää lautakunnalta ratkaisusuosituksen ja tuomioistuin lausunnon korvausasian ollessa niiden käsiteltävänä.

66 §

Velvollisuus pyytää ratkaisusuositusta liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta

Vakuutusyhtiön on, jollei korvausasiaa ole ratkaistu tuomioistuimen tai muutoksenhakuautakunnan lainvoimaisella tuomiolla tai päätöksellä, pyydettävä liikenne- ja potilasvahinkolautakunnalta ratkaisusuositus ennen päätöksensä antamista, kun asia koskee:

1) pysyvän ansionmenetyksen taikka kuoleman perusteella suoritettavaa jatkuvaa korvausta tai sen sijasta suoritettavaa kertakaikkista pääoma-arvoa;

2) jatkuvan korvauksen korottamista tai alentamista vahingonkorvauslain 5 luvun 8 §:n perusteella;

3) haitan perusteella suoritettavaa korvausta, jos vamma on vaikea;

4) virheellisen päätöksen oikaisua asianosaisen vahingoksi, jos asianosainen ei suostu virheen korjaamiseen; ratkaisusuositusta ei tarvitse kuitenkaan pyytää, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä tai jos kysymyksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe.

Jos vakuutusyhtiön päätös poikkeaa lautakunnan ratkaisusuosituksesta korvauksensaajan vahingoksi, vakuutusyhtiön on liitettävä ratkaisusuositus päätökseensä ja annettava päätös tiedoksi lautakunnalle.

67 §

Korvauksen viivästyminen

Viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on maksettava sitä päivää seuraavasta päivästä lukien, jona vakuutusyhtiön olisi 62 ja 70 §:n mukaan viimeistään tullut suorittaa korvaus. Jos asiasta on pyydetty liikenne- ja potilasvahingolautakunnan ratkaisusuositus, viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava vasta ratkaisusuosituksen antopäivästä lähtien. Jos selvitystä on pidettävä riittämättömänä ainoastaan korvauksen määrän osalta, viivästyskorotusta ja viivästyskorkoa on kuitenkin maksettava sille korvauksen määrälle, jota kohtuudella voidaan pitää selvitettyinä. Saman päätöksen perusteella myöhemmin suoritettavalle korvauserälle viivästyskorotus lasketaan kuitenkin eräpäivästä.

79 §

Kanneaika

Jos asia saatetaan vireille Vakuutuslautakunnassa, liikenne- ja potilasvahingolautakunnassa tai muussa kuluttajariitoja ratkaisevassa toimielimessä, kanneajan kuluminen keskeytyy menettelyn ajaksi.

80 §

Korvausasian käsittely tuomioistuimessa

Jos korvausta vaaditaan tuomioistuimessa liikennevakuutuksesta korvattavan vahingon johdosta ajoneuvon omistajalta, haltijalta, kuljettajalta tai matkustajalta muun kuin tämän lain nojalla, korvaus on tuomittava tämän lain mukaisesti ja siitä riippumatta, onko hänellä vahinkoa kärsineeltä myös saaminen. Näin tuomittu määrä saadaan periä vain liikennevahingosta vastuussa olevalta vakuutusyhtiöltä, joka vapautuu vastuusta maksamalla korvauksen vahinkoa kärsineelle. Vakuutusyhtiö on velvollinen korvaamaan vahinkoa kärsineelle myös tämän lain perusteella korvattavan vahingonkorvausvaatimuksen käsittelyn johdosta tuomitut oikeudenkäyntikulut ja viivästyskoron.

Vakuutusyhtiön ja Liikennevakuutuskeskuksen tiedonsaantioikeus

Vakuutusyhtiöllä on oikeus salassapitovelvollisuutta ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, tiedot vahinkoa kärsineen tai korvaukseen oikeutetun työsuhteista, yrittäjätyöstä ja ansioista, hänelle maksetuista etuuksista ja muista korvausvastuun ratkaisemista varten välttämättömistä seikoista;

2) työnantajalta tiedot työntekijän työstä, työnantajan hänelle maksamista vastikkeista ja niiden perusteista sekä muista näihin verrattavista seikoista; ja

3) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettua ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksiköltä, vahinkoa kärsineen kuntoutusta toimeenpanevalta taholta, muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä sosiaalipalveluiden tuottajalta tai hoitolaitokselta näiden laatimat lausunnot ja muita tietoja potilasasiakirjoista, terveydentilasta, työkyvystä, hoidosta ja kuntoutuksesta.

Vakuutusyhtiöllä on oikeus saada Verohallinnolta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut tiedot vahinkoa kärsineen ansioista, vaikka verotusta ei olisi vielä vahvistettu.

Liikennevakuutuskeskuksen muut tehtävät

Sen lisäksi, mitä edellä säädetään, Liikennevakuutuskeskuksen tehtävänä on toimia kansallisena toimistona ja direktiivissä tarkoitettuna kansallisena takuurahastona sekä laatia tilastot korvatuista liikennevahingoista (*liikennevahinkotilasto*) ja liikennevakuutuksen perusteella maksetuista korvauksista ajoneuvoryhmittäin (*riskitutkimus*). Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä riskitutkimuksen sisällöstä.

Vakuutusyhtiön selvitystila ja konkurssi

Liikennevakuutuskeskus huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty keskukselle, sekä muista vakuutusyhtiölain 23 luvun 21 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 49 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Sellaisen vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin osalta, jonka kotipaikka on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa, Liikennevakuutuskeskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa Finanssivalvonnan määräämästä ajankohdasta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Tämän lain 64–66 §, 67 §:n 2 momentti ja 79 §:n 2 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2021.

960/2019

Helsingissä 22 päivänä elokuuta 2019

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen